

1 Algemeen

Opgave 1 Belastingrecht is dwingend bestuursrecht

Vraag a

Wat betekent het dat het materiële belastingrecht dwingend recht is?

Vraag b

Waarvoor is in algemene zin en specifiek voor de belastingheffing het formele belastingrecht nodig, nu het materiële belastingrecht dwingend recht is?

Vraag c

Hoe kan het dat de algemene beginselen van behoorlijk bestuur zo'n belangrijke rol spelen in het belastingrecht?

Opgave 2 Van het beschikkingenbegrip en rechtsbescherming in de Awb en AWR

In het bestuursrecht geldt in het algemeen een open stelsel van rechtsbescherming. In het belastingrecht geldt daarentegen een gesloten stelsel van rechtsbescherming.

Vraag a

Wat houdt een open stelsel van rechtsbescherming in?

Vraag b

Hoe is het gesloten stelsel wettelijk vormgegeven voor beroep in belastingzaken?

Vraag c

Betekent dit ook dat in het belastingrecht een ander beschikkingenbegrip geldt dan in het klassieke bestuursrecht?

Vraag d

In het klassieke bestuursrecht kan geen bezwaar en beroep worden ingesteld tegen deelbeschikkingen. Waar is dat geregeld? Geldt dat ook in het belastingrecht?

Vraag e

Wat zijn de voor- en nadelen van een open stelsel? Zouden wij in het belastingrecht ook toe moeten naar een open stelsel van rechtsbescherming?

Opgave 3 De juridische positie van beleidsregels

Vraag a

Wat is de juridische status van beleidsregels?

Vraag b

Hoe kan een belasting- of inhoudingsplichtige toepassing van beleid afdwingen?

Vraag c

In hoeverre is de rechter gebonden aan de beleidsregel in het Besluit Bestuurlijke Boeten Belastingdienst (BBBB) dat de inspecteur in voorgeschreven gevallen een vergrijpboete aan de belasting- of inhoudingsplichtige oplegt van 50%?

Opgave 4 De relatie tussen de Invorderingswet en de Awb

Vraag a

Wat houdt het open systeem van de Invorderingswet in?

Vraag b

Is de ontvanger bij de toepassing van civiele middelen gebonden aan de Awb en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur?

Vraag c

Kan de ontvanger terugkomen van een ingeslagen civielrechtelijke weg en alsnog de bevoegdheden die de Invorderingswet hem biedt invoeren?

Opgave 5 Tweewegensituaties in de fiscale praktijk

Vraag a

Kan de inspecteur middels privaatrechtelijke weg informatie verkrijgen van een belastingplichtige? Indien dit antwoord bevestigend luidt, hoe verhoudt zich deze mogelijkheid tot de verplichtingen die voor belasting- en inhoudingsplichtigen voortvloeien uit de AWR?

Vraag b

Kent u nog andere situaties in de fiscale praktijk waarbij het publiekrechtelijke karakter van het belastingrecht en het privaatrecht elkaar kruisen?

2 Wijze van heffen

Opgave 1 Vlaaimans

Vlaaimans is banketbakker en drijft in de vorm van een eenmanszaak een chique banketbakkerij. De zaak liep altijd goed, maar Vlaaimans merkt dat de crisis ervoor zorgt dat zijn klanten moeten bezuinigen: steeds vaker blijft hij met zijn prachtig gedecoreerde taartjes zitten. De omzet en de winst nemen gestaag af.

In april 2021 geeft Vlaaimans zijn aanzienlijk teruggelopen omzet aan in de aangifte omzetbelasting over het eerste kwartaal 2021. De aangifte dient hij correct en tijdig in, maar vanwege liquiditeitsproblemen betaalt hij de verschuldigde omzetbelasting vooralsnog niet.

Vraag a

Wat wordt verstaan onder de formele belastingschuld en wat onder de materiële belastingschuld?

Vraag b

Wat voor soort belasting is de omzetbelasting?

Vraag c

Is de omzetbelastingsschuld van Vlaaimans nu geformaliseerd? Zo niet, op welke wijze moet formalisering dan plaatsvinden?

Vlaaimans heeft de over 2020 behaalde winst uit onderneming aangegeven in zijn aangifte inkomstenbelasting 2020. Volgens het aangifteprogramma is hij over 2020 € 15.000 inkomstenbelasting verschuldigd.

Vraag d

Wat voor soort belasting is de inkomstenbelasting?

Vraag e

Op welke wijze vindt formalisering van deze belastingschuld plaats?

Opgave 2 Alexandra

Alexandra is een uiterst kundige arbeidsjuriste die zich fulltime heeft verbonden aan een middelgroot advocatenkantoor. Vanwege haar kundigheid wordt Alexandra af en toe gevraagd een artikel te schrijven voor een vakblad op het gebied van arbeidsrecht. Ook verzorgt ze presentaties voor juridische opleidingsinstellingen. Ondanks alle drukke werkzaamheden heeft Alexandra nog tijd gevonden om haar nieuwe woning, aangekocht in 2020, grondig te verbouwen.

Over het jaar 2020 heeft Alexandra haar aangifte inkomstenbelasting ingediend. Door haar drukke agenda heeft ze haar aangifte buiten de gestelde termijn ingediend. Na het indienen van de aangifte komt zij erachter dat zij verzuimd heeft haar vergoedingen voor het publiceren en doceren ter grootte van € 2.200 in haar aangifte te verwerken. Alexandra heeft van de Belastingdienst nog geen reactie op haar aangifte gehad.

Vraag a

Kan Alexandra ervoor zorgen dat ze haar fout herstelt door het indienen van een nieuwe aangifte?

Vraag b

Maakt het uit dat ze haar aangifte niet tijdig heeft ingediend?

Stel dat Alexandra haar verzuim pas ontdekt na het ontvangen van de aanslag van de Belastingdienst.

Vraag c

Welke mogelijkheden heeft Alexandra om haar aangifte compleet te maken?

Stel dat Alexandra een aanslag conform haar aangifte ontvangt. Twee maanden na ontvangst van de aanslag komt zij er tot haar verbazing achter dat zij recht heeft op aftrek van de rentelasten, ter grootte van € 5.000, van de lening die zij heeft afgesloten ter financiering van de verbouwing van haar woning. Alexandra beseft dat zij een te hoge aanslag heeft ontvangen.

Vraag d

Welke mogelijkheid heeft zij om de aanslag alsnog verminderd te krijgen?

Opgave 3 Boonstra

Bij thuiskomst van een wintersportvakantie van twee weken treft Boonstra op 17 januari 2020 een aanslag inkomstenbelasting 2016 op de deurmat aan. De aanslag is gedateerd op 31 december 2019. Boonstra vertrok op 3 januari 2020 naar zijn vakantiebestemming en bedenkt dat hij voor die tijd de aanslag niet heeft ontvangen.

Boonstra is van mening dat de aanslag vernietigd moet worden vanwege het feit dat de aanslag buiten de aanslagtermijn is opgelegd.

Vraag a

Klopt het standpunt van Boonstra dat de aanslag buiten de aanslagtermijn is opgelegd?

Vraag b

Boonstra wil bezwaar maken tegen de aanslag. Op welk moment vangt de bezwaartermijn aan?

Vraag c

Wie draagt bij de rechter de bewijslast voor de stelling van Boonstra dat de aanslag niet binnen de aanslagtermijn is opgelegd?

Stel dat vast komt te staan dat de aanslag buiten de driejaarstermijn is vastgesteld. De inspecteur stelt in beroep dat belanghebbende uitstel was verleend voor het indienen van de aangifte van acht maanden.

Vraag d

Is de aanslag dan toch tijdig vastgesteld? Wie draagt de bewijslast voor het eventueel verleende uitstel?

Opgave 4 Piam BV

Piam BV heeft over het jaar 2018 aangifte vennootschapsbelasting gedaan. In de aangifte is een winst van € 200.000 aangegeven. Door een administratieve fout van de Belastingdienst wordt er geen aanslag opgelegd. Het besluit dat er geen aanslag wordt opgelegd wordt in mei 2020 aan Piam BV kenbaar gemaakt. Piam BV is zich er natuurlijk van bewust dat de aanslag ten onrechte achterwege is gebleven, maar houdt de zaken zoals ze zijn.

In 2021 ontdekt een ijverige belastingambtenaar de fout. Hij legt aan Piam BV alsnog een aanslag (navorderingsaanslag) op conform de aangifte.

Vraag a

Is hier sprake van een nieuw feit in de zin van art. 16 AWR? Op wie rust de bewijslast ter zake van de aanwezigheid van een nieuw feit?

Vraag b

Zo nee, is Piam BV te kwader trouw?

De ambtenaar stelt dat sprake is van een voor de belastingplichtige kenbare administratieve fout, waardoor een beroep op het ontbreken van een nieuw feit niet zou kunnen slagen.